

slnou při vedení exekuce. Vždyť auto objednal také sám dlužník, dle nepopřené přednesu protižaloby zbavoval se svého majetku, bylo proto podezření, že předstírá převody, že je tomu tak i u auta, které dříve neslo jeho jméno a na jeho jméno bylo u politického úřadu hlášeno, bylo používáno k rozvážení cukrovinek v obchodě ve velkém, který patřil dříve dlužníku a nikoliv žalobkyni, která naopak provozovala jenom obchody detailní, k čemuž přece auta dříve nepotřebovala, a auto bylo také opětovně bez odporu i pro dluhy dlužníka R-a již zabaveno. Teprve později hlásila se i žalobkyně k autu, bylo i pro její dluhy zabaveno a za sporné exekuce hlásila se k němu i nová družka dlužníka R-a P-ová; žalobkyně udala Dru L-ovi, že auto nepatří ani jí ani dlužníku, a odepřela dáti bližší informace. Že jí patří nějaká práva uživatelská při provedení zájmu, netvrdila. Za takových okolností nelze vytknouti žalované, že trvala na tom, by auto bylo zabaveno, a že jí musilo napadnouti, že jde o auto nikoliv dlužníka R-a a že porušuje uživatelská práva žalobkyně. Proto netřeba ani řešiti otázku, zda auto skutečně přešlo do vlastnictví žalobkyně, měla-li na něm práva uživatelská skutečně či stalo-li se tak na oko, nebo způsobem, kterému by mohla žalovaná odporovati dle zákona odpůřícího. Co pak se týče způsobu provedení exekuce, že totiž auto bylo zabaveno přes to, že nebylo v detenci dlužníkově, nelze tento způsob žalované přičísti k vině. Poněvadž se v tomto směru nejedná o zavinění žalované, netřeba ani řešiti otázku, zda právem odvolací soud pokládal šofera, který nebránil zabavení auta, za detentora, neboli, jak nedosti přesně odvolací soud praví, za držitele, a zda řídil tento šofer auto ve službách žalobkyně či dlužníka R-a a detenci vykonával jen jejich jménem. Není-li tedy v tomto směru viny žalované, netřeba ani uvažovati o tom, zda žalobkyně tím, že si dle Šu 68 ex. ř. nestěžovala, škodu, kterou nyní vymáhá, si sama způsobila či spoluzpůsobila. Okolnost, že žalovaná převzala risiko vůči výkonnému orgánu za to, že exekuci provede, nemá významu, ježto rozhodnutí soudního orgánu na takovém zjištění spočívat nemůže.

Čís. 4633.

Kdo převzal věc (létadlo) k opravě, není povinen dáti ji pojistiti proti ohni.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 1969/24.)

Letecká společnost J. odevzdala Československým vojenským leteckým dílnám k opravě šest letadel, jež byly při požáru v dílnách zničeny. Žaloba postupníka letecké společnosti na erár o náhradu škody byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Pokud jde o odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci, shoduje se odvolatel s názorem soudu prvního, že mezi stranami došlo ke smlouvě o dílo dle ustanovení Šu 1165 a násl. obč. zák. Žalobce domáhá se na žalované straně náhrady škody ze zničení požárem motorů, žalované straně do opravy daných. Náleželo mu tedy dokázati, že škoda vzešla zaviněním strany druhé (§ 1294, 1295 obč. zák.). Zavinění žalované strany shledává žalobce především v tom,

že měla jako řádný hospodář věci pečlivě opatrovati, by zkáze nebo zničení jejich bylo zabráněno. Žalobce však neuvedl a neprokázal okolností, z nichž by se dalo souditi na to, že žalovaná strana opatrnosti této nešetřila. Z pouhé skutečnosti, že motory byly požárem zničeny, nelze ještě usuzovati na to, že se tak stalo zaviněním žalované. Další zavinění spatřuje žalobce v tom, že strana žalovaná nepojistila motory proti ohni. Avšak povinnost žalované strany k pojištění motorů do opravy jí daných, nelze ze zákonných ustanovení o zakázce dovoditi. (§ 1165 a násl. obč. zák.). Tato povinnost nedala by se ani dovoditi z ustanovení zákona obchodního, kdyby žalovaný erár byl obchodníkem a právní jednání na jeho straně bylo obchodem. Jest sice nesporno, že žalovaný erár převzal motory do opravy za mzdu, ale nebylo zjištěno, že provozoval tyto opravy po živnostensku. I kdyby však tomu tak bylo a žalovaná strana byla povinna šetřiti péče řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.), nebyla by přece povinna k pojištění. To plyne z ustanovení čl. 367 obch. zák., dle něhož komisionář ručí za ztrátu nebo poškození zboží tehdy, když neprokáže, že ztráta nebo poškození přivoděny byly okolnostmi, které vynaložením péče řádného obchodníka odvráceny býti nemohly, ale při tom výslovně je stanoveno, že komisionář jen tehdy je zodpověděn za to, že zboží nepojistil, když obdržel od komitenta k pojištění příkaz. Totéž platí i o povozníkovi (čl. 380 obch. zák. a rozh. ze dne 16. dubna 1907, čís. 4173 Ad. Kl. 2705). Zákon ze dne 28. dubna 1889, čís. 64 ř. zák. o zřizování a provozování veřejných skladišť v §u 15 výslovně ukládá podnikatelstvu povinnost, by dalo uložené zboží pojistiti proti ohni. Jsou tedy ustanovení o povinnosti obchodníků k pojištění zboží proti ohni vyjimečné. Je-li tomu tak a žalobce nedokázal, že motory zaviněním žalované strany byly zničeny, nutno míti za to, že škoda nevzešla proviněním, nýbrž náhodou (§ 1296, 1311 obč. zák.). Z náhody však v tomto případě dle ustanovení §u 1168 a) obč. zák. je právo ten, kdo materiál (motory k opravě) dodal, tedy firma J. po případě žalobce jako jejich vlastník. Z té okolnosti, že erár pokládal za svou povinnost své vlastní věci pojistiti a že také skutečně za shořelé své svršky náhradu obdržel, nelze ještě usuzovati na to, že byl také povinen cizí do opravy mu dané svršky proti ohni pojišťovati. Žalobce snaží se dovoditi, že měla žalovaná strana motory v uschování a že proto i z důvodu smlouvy uschovací je povinna k náhradě škody. Názor ten nelze sdíleti, poněvadž svršky byly v držení žalované strany z důvodu smlouvy o dílo a nikoli z důvodu smlouvy uschovací, která ani výslovně ani mlčky nebyla uzavřena, neboť strany neujednaly, aby žalovaná strana vzala k sobě motory za tím účelem, aby je opatrovala. Než i kdyby tomu tak bylo, nemohla by okolnost ta přivoditi pro žalobce příznivější rozhodnutí, poněvadž ani uschovatel není právo z náhody (§ 964 obč. zák.) a o tu se v tomto případě jedná. Na smlouvu uschovací nelze souditi ani z té zjištěné skutečnosti, že se jednalo po opravě motorů o jejich převzetí státní správou, poněvadž, jak první soud správně uvedl, žalobce neprokázal, že s ní ujednal, aby až do rozhodnutí o onom převzetí převzala motory do svého uschování. Naopak je bezvadně zjištěno, že firmě J. byl doručen účet ze dne 4. října 1921, kterým jí bylo oznámeno, že všech 6 motorů je hotovo, ve skladě hlavních leteckých

dílen uloženo a připraveno k předání. Z toho první soud právem dovodil, že společnost J., neodebravši opravené motory, octla se v prodlení (§ 1419 obč. zák.) a musí proto nésti následky zničení motoru požárem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nezáleží na tom, zda mezi stranami došlo ke smlouvě schovací, neboť žalovaná strana ani jako schovatel neručila by podle §u 964 obč. zák. za náhodu, a žalobce neuplatňuje žádného z důvodů §u 965 obč. zák. Nezáleží proto ani na tom, zda žalovaná strana vyjednávala se společností J. o převzetí motorů do vlastnictví státu, a zda jen z toho důvodu byla letadla ponechána v dílnách žalované strany, neboť ani v tomto případě nedalo by se říci, že žalovaná strana byla v prodlení s vrácením motorů podle §u 965 třetí věty obč. zák. Dovolání sdílí ostatně aspoň mlčky též náhled, neboť veškeré jeho vývody, ač zdánlivě spočívají každý na jiném právním základě, končí vždy tvrzením, že bylo povinností žalované strany dáti motory pojistiti proti ohni, a že opomenutí této povinnosti zakládá její zavinění, opravňující žalobce požadovati náhradu škody. Po této stránce byla však věc probrána vystižně odvolacím soudem, a dovolání, nejsouc s to, by vyvrátilo správný tento názor ze zákona, pomáhá si jen povšechnými úvahami, jimž nedostává se právního základu. Půkaz na možnost nebezpečí, hrozícího letadlům v dílnách, a na opatrnost pečlivého hospodáře, týče se nikoliv žalované strany, jež převzala toliko smluvní závazek, opravit letadla, nýbrž buď žalobce jako vlastníka letadel, anebo strany, jež motory těmi disponovala, dávši je do správy. Žalovaná strana neměla k tomu právního důvodu, a to již proto, ježto by byla nucena sama platiti pojistné, a není jisto, zdali by, ať žalobce, ať společnost J. byli ochotni platiti po případě značné částky, z tohoto důvodu žádané, kdyby nebylo došlo k požáru, když nebyl žalované strane dán příkaz letadla pojistiti. Z jiného důvodu neuplatňuje dovolatel zavinění žalované strany. Praví sice na jednom místě, že se nepostarala řádně o věc, ale z povšechné této zmínky nelze vzhledem k předchozím vývodům usouditi za jiné, než že žalovaná strana nedala pojistiti letadla proti ohni a tím se o ně nepostarala.

Čís. 4634.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanec, jemuž byly po 6. květnu 1921, třebas se zpětnou platností před tímto dnem vyměřeny zaopatřovací požitky nad stanovené zákonné minimum, nemůže se domáhati zaopatřovacích požitků dle zákona čís. sb. 130/1921. K podporám, jež zaměstnavatel kromě výslužného poskytoval z dobré vůle, nelze v tomto případě hleděti a nelze zaměstnavatele donucovati k jich plnění.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 40/25.)